GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. şi timbru de 30 cr v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 15. | Joi, 5|17 Februariu | 1881.

Solidaritate.*)

1860—1865.

Brasiovu, 18. Ianuariu.

XI. Nimicu nu póte caracterisá si ilustrá atitudinea conferentiei natiunale dela 1861 mai bine, decàtu scrisorile circulare prin cari a fostu conchiamata.

„Diu'a buna se cunósce de dimineatia" — dice proverbulu; astfeliu s'a potutu cunósce si directiunea ce avea se-o ié actiunea politica condusa de cei doui Archierei romani ardeleni din faptele loru sevêrsite in ajunulu intrunirei conferentiei.

Inainte de tóte era claru, si Archierii o spuneau pe façia, cà densii luasera asupra-si rolulu de medilocitori intre poporu si guvernu. Prin urmare positiunea loru era definita, scopulu loru era precisatu: ei aveau se incheia compromissulu intre dorintiele si pretensiunile poporului romanu ardelénu si intre acele ale guvernului.

Acést'a resulta in modu neindoiosu din scrisorile circulare prin cari s'a convocatu conferenti'a. Era vorb'a cá Romanii ardeleni sè iea positiune façia de actele imperatesci cari promiteau „schimbari afundu taietóre" in favórea loru.

Dupa reintórcerea deputatiunei natiunale dela Vien'a, archiereulu ei conducêtoriu merse la Sibiiu, spre a se intielege cu colegulu seu asupra intrunirei unei conferentie natiunale, incuviintiata de càtra ministrulu de statu. Aci ambii Archierei stabilira in cea mai buna armonia modulu de procedere si dupa ce au „medilocitu" la guvernulu ardelénu tienerea conferintiei, au procesu neamenatu la convocarea ei.

S'a fost determinatu — „din cause momentuóse" se diceá — cá conferenti'a se nu sté din mai multi membri, decàtu din una suta de individi, dintre cari jumetate sè se tramita din partea confessiunei ortodocse orientale, ear' cealalta jumetate din partea confessiunei greco-unite orientale.

Scrisorile convocatóre, ce s'au redactatu pe bas'a acést'a pórta ambele dat'a „Sibiiu 21 Decembre st. v. 1860," amendoue conchiama numerulu ficsatu de „inteligenti", amendoue se refera la nou'a situatiune creata prin actele imperatesci din Octobre si Decembre 1860, amendoue provóca pe credinticsi cá „se nu dé ansa celorlalte natiuni la suspitiuni si temeri fara fundamentu", se-i asigure, cà conferenti'a „va sci sè se tiermurésca intre hotarele unui patriotismu adeveratu", incàtu privesce inse modulu conchiemarei si motivarea ei cele doue circulare archieresci se deosebeau fórte.

O circulara cerea cá cei 50 de membri, cari aveau sè se tramita din partea greco-unitiloru, se fia tramisi „prin increderea poporului din protopopiate", cu alte cuvinte se fia alesi, cealalta circulara numea pe acei membri, cari erau chiamati la conferentia dicêndu: „La dis'a conferentia din partea nóstra dorescu se vina toti càti se afla aci scrisi. . ."

Cea d'antaiu circulara arată cá motivu alu conchiamarei conferentiei dela Sibiiu, necessitatea de a se pregati pentru „conferentiele regnicolare" ce aveau sè se tiena in Alb'a-Juli'a, cá nu cumva aceste se-i afle pe Romani in neintielegere, cea de-a dou'a dice numai in generalu: „Impregiurarile politice de façia ale patriei nóstre, precum formarea starii cei viitóre a natiunei nóstre pe bas'a prea-'naltei diplome etc. . . m'au indemnatu pe mine in cointielegere cu E. S. d-lu Archiepiscopu . . . a conchiamá barbati procopsiti si din partea natiunei nóstre romane, ce se tiene de legea ortodocsa resariténa. . . ."

Prim'a circulara era lunga, plina de sentimentu si esprimá aprópe intr'o mesura sperantiele si temerile, optimismului si pessimismului natiunalu, ce se luptá in anim'a scriitoriului; a dou'a circulara era scurtu stilisata, concisa si reservata in espressiuni, nu esprimá nici sperantie, nici temeri.

Dintr'o circulara resuflá unu spiritu óre-si-care mai liberalu, dér' nesiguru si nedecisu; din cealalta vorbea unu spiritu hotaritu, absolutisticu, care sciea bine ce voiesce si ce urmaresce.

Prim'a circulara dovedea cà scriitoriulu ei avea dorinti'a sè se orienteze, se i se lumineze cararea din partea conferentiei natiunale; a dou'a circulara documentá cà scriitoriulu ei era deja bine orientatu si cà urmărea o tinta sigura pe bas'a „intentiiloru din harthiile imperatesci."

Celu d'antaiu dintre archiereii-scriitori ai circulareloru memorate, — in fine — era se fia conducêtoriulu mai multu de onóre, cu numele, ear' celu de alu doilea era se fia adeveratulu conducêtoriu alu partidei romane guvernamentale ce avea a se constitui la 1/13 Ianuariu 1861.

*) A se vedé Nrii 84, 100, 101, 102, 103 si 104 ai „Gaz. Trans." din anulu 1880 si Nr. 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13 si 14 din 1881. Red.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Luni, 2 Febr. v. Escelentia S'a d. Comite de Wesdehlen, tramisu estra-ordinaru si ministru plenipotentiaru alu Germaniei, insarcinatu a remite Domnitorului Carolu, impreuna cu o scrisóre din partea M. S. Imperatului Germaniei si Rege alu Prusiei, colanulu inaltului ordinu alu Aquilei Negre, a fost primitu, cu personalulu legatiunei imperiale, la Palatulu din capitala, in audientia oficiala. Escelentia S'a, d. Comite de Wesdehlen, in presintia d-lui ministru secretaru de statu la departamentulu afaceriloru straine, pronuntiandu o scurta alocutiune, a inmânatu Prea Inaltului Domnitóriu, care purtá uniform'a de siefu alu regimentului Seu prussianu alu 9-lea de dragoni, colanulu inaltului ordinu regalu prusianu.

Mari'a S'a Regala, dupa ce a pusu insemnele ordinului, a respunsu esprimandu 'Si multiumirile pentru inalt'a distinctiune ce 'I dovedesce din nou M. S. Imperatulu Germaniei si Rege alu Prusiei. Acestu ordinu este unulu din cele mai mari si numerulu loru fórte restrinsu, eli nu se dà de càtu la suverani, si prin urmare trebuie sè se faca unu locu vacantu, pentru cá sè se póta dá altuia. Dupa terminarea audientiei oficiale, d. tramisu estra-ordinaru si ministru plenipotentiaru a fostu recondusu la ospelulu seu, cu ceremonialulu ce a presidatu la sosire'i.

Publicarea din Londra a documenteloru politice aflate in Cabul si a propuneriloru facute in 1876 de Russi'a guvernului anglésu de pe atunci, este de natura a produce si pe continentu cea mai mare sensatiune. In adeveru in acelu anu Russi'a a propusu prin d-lu Siuvalov lordului Beaconsfeald unu planu detaliatu pentru impartirea imperiului turcescu, atàtu in Europ'a, càtu si in Asi'a. Este incontestabilu, cà in acestu planu diplomati'a rusésca si-a datu pe façia pêna si scopurile sale cele mai secrete. Dupa acestu planu Angli'a primea cá despagubire partea ostica a Afganistanului; imperiulu rusescu se estindea pêna la marea egeica. Constantinopolulu dimpreuna cu Franci'a formá unu statu liberu asia dicêndu; in fapta inse n'avea se fia decàtu o satrapia rusésca. Austri'a, pentru cà Dunarea arteri'a de viétia a ei cadea in mani rusesci, avea se fia despagubita cu Bosni'a si Albani'a superióre, éra Greci'a primea Epirulu si Tessali'a.

Credemu a nu ne insielá sustienendu, cà liniamentele principali ale acestui ingeniosu planu de impartire mai forméza si astadi inca bas'a politicei esterióre a colosului moscovitu. Congresulu dela Berlinu a pututu sili pe Rusi'a se-'si mai modereze zelulu de avansare spre marea mediterana si se-'si schimbe tactic'a de a ajunge la acesta scopu. Ce se atinge de scopu in sine, elu a fostu si a remasu in contiunu acelasiu din timpurile lui Petru celu mare si ale Catarinei pêna astadi; actual'a diplomatia a Rusiei, dupa ce a atinsu deja atàtea din scopurile urmarite, de siguru nu 'lu va perde nici pe acest'a unu singuru momentu din vedere.

Lordulu Beaconsfeald a fostu atàtu de onestu si de prudentu de a respinsu acestu atentatu rusescu indreptatu in contr'a intregei Europe. Nu se póte spune, déca Rusi'a a propusu si d-lui Gladstone faimosulu seu planu de impartire. In casulu unei asemenea eventualitati apoi, judecandu dupa tienut'a de pên'aci a guvernului liberalu din Angli'a façia de progresele Rusiloru in Europ'a si in Asi'a, este lucru cu totulu indoiosu, cà elu va arata façia de tentatiunile (ispitele) rusesci aceea-si prudentia si desinteresare.

Cum-cà Rusi'a deocamdata va lasá lucrurile se mai dórma puçinu ne-o spune, firesce indirectu ministrulu de financie Abaza, care in esposeulu seu càtra consiliulu de statu arata reducerea cheltueleloru pentru armata, cá unu ce cu totulu inevitabilu. D-lu Abaza presentandu acestui consiliu bugetulu pentru 1881 — care dupa cum se scie se incheia cu unu deficitu de 50 de milióne de ruble — 'si incheia remarcabil'a sa cuventare cu urmatórele cuvinte:

„Resultatele cele nefavorabile ale bugetului din acestu anu sunt o consecintia a unoru rele, cari cu timpulu potu se fia delaturate. Recolt'a cea rea a anului trecutu si cheltuelele resbelului au contribuitu mai multu de càtu ori-ce la marirea deficitului. Chiaru si déca aceste cause fortuite ar fi in fine delaturate, totusi mai remane guvernului centralu chiamarea preste mesura grea de a restabili echilibrulu intre veniturile statului si intre cheltuelele sale. Pentru a ajunge la acestu scopu trebue se marginimu in tóte ramurile administratiunei publice cheltuelele la strictulu necesariu. In anii din urma veniturile statului au fostu aprópe indoite prin urcari, banii incursi inse din acést'a urcare de venituri au fostu consumati cu totulu numai de bugetulu armatei. Cu tóte cà in politic'a esterióre domnesce pacea, totusi trei parti din patru ale veniturilor statului sunt intrebuintiate pentru scopurile armatei; pentru aceea eu 'mi consideru de de o datoria, a me declará pe façia pentru reducerea cheltueleloru."

Reesi-va acestu intieleptu ministru de financie cu propunerea s'a? Acést'a nu se póte spune.

In press'a francesa si in opiniunea publica a produsu o mare sensatiune unu articulu scrisu de d-lu Reinach, redactoru alu diuarului „Le Voltaire" de siguru sub inspiratiunea d-lui Gambett'a in „La Revue politique." Acestu articulu ataca cu o mare vivacitate politic'a esterióre a d-lui Barthélémy St. Hilaire. D-lu Reinach o stigmatiséza cu autoritatea principelui de Bismarck cá pe o politica fórte periculósa nu numai pentru vêdi'a Franciei ci si pentru pacea Orientului si chiaru pentru pacea Franciei insasi. Elu spune, cà 'nainte cu trei septemani ar' fi vorbitu unu diplomatu anglesu cu d-lu de Bismarck asupr'a tribunalului de arbitri. „Déca va isbucui resbelulu in Orientu", dise d-lu de Bismarck, „vin'a va fi numai a d-lui B. St. Hilaire; imprudentele sale circulare produsera in Greci'a desperarea, éra in Turci'a resistenti'a." Franci'a si-a castigatu in cestiunea grecésca simpatiile tuturoru poporeloru avide de progresu din Orientu si si-a ocupatu loculu in concertulu europénu. D-lu Barthélemy schimbă de-odata tóte acestea; elu nu si-a tienutu parol'a façia de Greci, a vatematu credinti'a poporeloru din Orientu in Franci'a, a spartu concertulu europénu fara se fi castigatu nici chiaru gratitudinea Turciei pentru acést'a. Elu a darimatu in càteva dile oper'a conferintiei din Berlin. D-lu Barthélemy n'ar' fi avutu decàtu se urmeze pe drumulu predecessoriloru sei, elu inse s'a speriatu de primele dificultati, ce a intempinatu. Chiari si d-lu Göschen aflà, cà drumulu directu dela Londra la Constantinopolu

numai duce prin Paris, ci prin Berlin la Vien'a. Oricum s'ar' resolvá cestiunea orientale, creditulu Françiei in Orientu este cu totulu sguduitu. Politic'a de neinterventiune, ce se dà cá o politica de pace, nu insemnéza in realitate nimicu altceva decàtu o propria nimicire de sine.

In camera s'a tramisu de urgentia la sectiuni unu proiectu de lege alu d-lui Balluc deputatu alu Lyonului; acestu proiectu de lege are de scopu curmarea abusuriloru ce se comitu cu darea ordinului Legiunii de onóre. Acést'a lege prescrie, cá pe viitoriu se nu se mai dè acestu ordinu de càtu dupa unu servitiu de douedieci de ani; candu se dà inse in casuri esceptionali, atunci sè enumere apriatu motivele si meritele, ce pretindu darea ordinului. Satisfactiunea, cu care a primitu opiniunea publica proiectulu de lege alu d-lui Balluc, se esplica prin impregiurarea, cà unu guvernu republicanu trebue se observe o mai mare parsimonia in impartirea de ordine.

Se scrie mai departe din Paris, cà d-lu Gambetta de càteva dile este ocupatu cu propagand'a, ce o face intre deputatii republicani pentru scrutiniulu de liste si pentru idei'a de a reinnoi partialu camer'a in fiacare anu. In scopulu acest'a are la dejunu in fiacare dî o seria de deputati cá óspeti. —

Din Londr'a se scrie, cà d-lu Gladstone, déca i va permite starea afaceriloru publice, este decisu a supune camerei proiectulu seu de lege agraria in Irland'a Marti la 22 l. c. astfeliu, cá in momentulu, candu se va pune in aplicare legea de siluire se se póta face cunoscute in Irland'a celu puçinu ideile, ce le are guvernulu briticu in privinti'a reformei agrarie.

Guvernului anglesu i causéza o mare nelinisce impregiurarea, cà nu scie cu siguranția unde se afla d-lu Parnell. Diarulu „Standard" crede, cà densulu se afla totu in Paris, unde va mai petrece inca càteva dîle. In septeman'a viitóre va avé acolo o conferintia cu mai multi alti capi ai Land-Ligei, dela resultatulu acestei conferintie va depinde viitórea atitudine a d-lui Parnell. Se dîce, cà amicii sei i-au datu sfatulu se nu se mai intórca in Angli'a. In dilele din urma d-lu Parnell si amicii sei politici n'au comunicatu de locu prin posta, ci numai prin curieri. Se vede, cà neomenosulu cabinetu negru este acasa si in patri'a liberalului Iohn Bull. Din caus'a absentiei d-lui Parnell si a altoru corifei irlandezi, nu este nici o indoiala, cà partidulu autonomistiloru irlandezi in parlamentu spre cea mai mare bucuria a guvernului va fi isbita de o desorganisatiune, care, déca va durá multu, póte se devina funesta pentru viitoriulu partidului intregu.

In dilele din urma a trecutu unu mare numeru de feniani americani din Irland'a in Angli'a unde siguranti'a personale le este garantata in mai mare gradu. De sine se intielege, cà politi'a anglesa supraveghiéza fórte de aprópe pêna si cele mai mici miscari ale loru. Se latise faim'a, cà s'a descoperitu unu complotu alu loru, care avea de gandu se arunce in aeru palatulu regalu, Windsor. Acésta faima inse s'a doveditu in urma cá nefundata.

„Corr. Pol." anuncia din Belgradulu Serbiei, cà in Scupcina s'a inceputu in 10 Fauru desbaterea speciale a proiectului de lege asupr'a reorganisarii justitiei. Dupa ce in desbaterea generale se primise principiulu inamovibilitatii si alu independentiei magistratiloru, deputatulu Walterovici facu in desbaterea speciale propunerea, cá Evreii se fia eschisi din magistratura, pentru cà acestia sunt tocmai asia de periculosi pentru Serbi'a ca si pentru Germania. Deputatulu evreu Oserovici protestà contr'a acestei propuneri, care stá in contradictiune cu constitutiunea tierei. Ministrulu - presiedinte Pirocianaç observà intre aplause unanime, cà natiunea serbésca intotudeauna s'a distinsu prin tolerantia si cà toti cetatienii fara deosebire de confessiune si-au implinitu in totudeauna datorintiele loru cetatianesci.

Intr'o corespondintia dela Filipopolu a diarului „N. fr. Presse" se dîce intre altele: „Nu voiescu se afirmu cà esista o aliantia greco-serbo-bulgara. Totusi nu mai incape nici o indoiala cà, intre persónele, cari au in Serbi'a cea mai mare influintia si intre deputatii bulgari cei mai insemnati, esista o intima intielegere si unu contactu continuu in privintia cestiunii grecesci, intielegere care, prin adunarea secreta dela Slivno, a fost intinsa si asupra Rumeliei Orientale. Acela care cunósce relatiunile oligarhice de aici; scie inse cà, si déca nu esista unu tractatu de aliantia intre principatulu Serbiei si acela alu Bulgariei, totusi elu esista intre persónele care predomnescu prin influinti'a loru aici si acolo. De alta parte este adeveratu cà Grecii umbla sè se puna in contactu cu persónele predominatóre de aici si cà Bulgarii nu prea vedu cu unu ochiu reu acést'a; proba este cà au disparutu cu totulu de prin diarele bulgare hàrtiuelile dilnice contra Greciloru."

„. . . Bulgarii cugeta a profitá de unu resbelu greco-turcu spre a proclamá unirea Bulgariei cu Rumeli'a Orientala, care a fost otarita in Adunarea dela Slivno."

Domnitoriulu Carolu a primitu o scrisóre din partea Esceleutiei Sale Manuel Gonzales, presiedinte alu Stateloru-Unite Mexicane, prin care 'lu notifica, cà conformu prescriptiuniloru constitutionale, a fost alesu presiedinte alu republicei.

Schitie din vieti'a nostra nationala.*)

Motto: Vieti'a este unu tablou de mosaicu. alu carui coloritu depinde dela petricelele, care 'lu compunu

Sevigné.

Esperienti'a ne arata, cà la ori-ce fiintia organica functiunile vitale — fia aceste ori-càtu de varie si de diferite — contribuescu in modu harmonicu la sustienerea si la prosperarea intregului, si cà, indata ce functiunile vitale parasescu sistemulu harmonicu si i-au unu cursu centrifugalu, fiinti'a organica incepe a langedî si a boli.

Legile, dupa care se petrecu aceste procese, vechi cá timpulu si eterne cá materi'a isi au insemnatatea loru pentru corpurile reale, ca si pentru cele morale. Unu poporu, o natiune suntu unu corpu moralu, prin urmare si poporulu si natiunea traiesce dupa acelesi legi cà ori-ce fiintia organica.

Luàndu in privire mai de-aprópe simptomele de viétia ale romàniloru de sub corón'a S-lui Stefanu, potemu noi óre constata acelu sistemu harmonicu, in functiunile vitale, care este ne-aparatu de lipsa pentru esistenti'a si prosperarea nóstra cá corpu nationalu?

Scopulu acestoru sire este a respunde la acésta intrebare. Pentru cá sè potemu respunde vomu analisá puçinu simptomele vietii nóstre nationale cum ni se presenta pe terenulu bisericescu, scolasticu si politicu. Cu risiculu chiaru de a provoca óre care nemultiamiri ni se impune acésta analisa cu atàtu mai vêrtosu, cu càtu, cà ne aflamu la inceputulu unui anu, care dupa tóte indiciele pare a fi de mare insemnatate pentru Romanii din Transilvani'a si Ungari'a.

I.

Ocupandu-ne cu cercetarea simptomeloru vietii nóstre pe terenulu bisericescu, ne vomu sili sè fimu pe càtu de obiectivi pe atàtu de impartiali façia de cele dóue confessiuni, la cari apartiene poporulu nostru.

Incepemu mai antaiu cu confessiunea greco-unita. Aci trebue se constatamu inainte de tóte cu parere de reu, cà nu este sinodalitate; starea mai buna séu mai rea se imparte dupa diecese; si in acést'a privinti'a se póte observa in genere de càta importantia este individualitatea capului diecesanu. Asia putemu constata cu placere, cà in dieces'a Blasiului si a Lugosiului aparatulu diecesanu urméza unu cursu regulatu si normalu, si dupa informatiunile, ce le avemu specialu despre dieces'a Lugosiului, aparatulu diecesanu urméza unu cursu rêgulatu si normalu. Aci este o pornire in buna directiune si cu multa staruintia se lucréza la sanarea unoru rele, cari incepusera a se incuiba. In dieces'a Gherlei pare a se fi mai domolitu puçinu curentulu periculosu pentru natiunalitatea nóstra, ce s'a inauguratu cu suirea in scaunu a actualului capu bisericescu, care intr'unu modu neescusabilu la inceputu nu voiea se vorbésca cu romanii, decàtu latinesce si unguresce; fiindu inse sub impressiunea primei inauguratiuni avemu totu dreptulu a ne teme cà directiunea inaugurata e predominanta in administratiunea acelei diecese, si de temerea acést'a vomu fi cuprinsi pêna atunci, pêna càndu realitatea ne va aratá contrariulu. Trecêndu apoi la dieces'a Oradiei-Mari, aci avemu apoi a inregistrá unele simptome, cari ne insufla multa ingrijire. Maghiarisarea progreséza in partile aceste cu pași rapedi, ba putemu dice, cà a ajunsu in punctulu acel'a, de unde abia mai e sperantia de scapare — a ajunsu pêna la altaru si pe amvonu. Altarulu si amvonulu au conservatu pêna acuma cu santiania limb'a romana, si clerulu a infruntatu in timpuri multu mai critice ori-ce tentatiune se facea pentru periclitarea limbei. Mare si grea este responsabilitatea aceloru factori si a aceloru organe, cari in aceste timpuri nu se silescu a fi la inaltimea missiunei loru.

Se vedemu acum, cum stamu in biseric'a greco-orientala. Aci inca se imparte starea mai rea dupa diecese. Incepemu cu archidieces'a. Reulu incepe aci dela organulu supremu — dela consistoriu. Intre unii membri ai acestui consistoriu a fostu si este o continua frecare, care in timpulu din urma se culminà intr'unu „scandalu publicu" prin procesulu de presa intentatu de directorulu institutului pedagogico teologicu din Sibiu, in contra redactiunei si in contra unui corespondentu alu „Telegrafului Romanu." Afacerea acésta merita o importantia mai mare, decàtu cum se pare cà i se atribue in resiedinti'a din Sibiiu. Càndu ajunge intr'unu organu asia de inaltu, cum este unu consistoriu pentru biserica, lucrulu asia de departe, cá membrii lui sè se traga la unu tribunalu civilu — atunci este mai pre susu de ori-ce indoiéla, cà din sinulu acelui consistoriu a disparutu spiritulu pacii, spiritulu bunei intielegeri; — si apoi aceea inca este cunoscutu, cà unde acesta lipsesce nu póte fi vorb'a, de-o activitate solida, care se emane numai din principiulu binelui, libera de ori-ce ingerintia de persóna si de interesu, si ast'a insémna multu pentru administratiunea unei archidiecese, unde in fiacare momentu se presinta ocasiuni, séu pentru de a se imparti daruri si favoruri la individi neapti si necapabili séu a se denegá aceste la persóne capabile si calificate. De-aci vine apoi, cà cu calcarea cea mai flagrante a legei se cumuléza demnitatile contra legei de compatibilitate, cà parochiele se ocupa de candidati alesi si nealesi, cum este d. e. in Zernesci; de aci vine apoi cà jumetate din protopopiatele Archidiecesei stau sub administratori — onóre esceptiuniloru — necorespundietori. Neintielegerile din consistoriu se reflectéza apoi de susu pêna josu in comunele parochiale si esercéza o influintia càtu se póte de demoralisatóre, dupa cum se póte constata prin comunele acele, unde din caus'a unui osu de rosu, séu din caus'a nepotismului s'a ivitu vr'o neintielegere.

Acestu reu nu se póte saná decàtu numai prin o mai energica tienere in córda din partea capului bisericescu. Speramu si asteptamu acést'a dela pré demn'a persóna, care sta in fruntea acestei archîdiecese, o speràmu si o asteptàmu cu atàtu mai multu, cu càtu i cunóscemu insusirile eminente ce le posede, care bine aplicate ar' poté produce multu bine.

Amu poté reclamá dela sinodu vre-unu ajutoriu in acést'a privintia, dér' de-aici, a priori o scimu, cà nu póte vení, de óra-ce pe acei deputati, cari ar' voi se'lu prestè, i-amu poté numerá pe degete; majoritatea consta din membrii adicti unei'a séu altei a din partidele consistoriale. De aceea de aci nu potemu asteptá vre-o sanare.

Trecêndu la dieces'a Caransebesiului, nu vomu stá multu de vorba, càci lucrurile suntu destulu de cunoscute de prin foile nóstre, càci aci nu se intempla, asia dîcendu, dela Vladica pêna la opinca nimicu, fàra sè se publice; aci ca nicairea tóte secretele suntu publice, fiindu opositi'a pe càtu de insemnata, pe atàtu de inversiunata. pentru de a nu trece asia de lesne la ordinea dilei. Cumcà lucrurile in acést'a diecesa nu stau tocmai estraordinaru de bine, s'a vediutu din sinodulu din anulu 1879, care s'a spartu, càndu erá sè lucreze mai multu.

Mai bine stau lucrurile in dieces'a Aradului. Aci constatamu cu satisfactiune sufletésca, cà aparatulu acestei diecese se misca pe o basa sanatósa si solida, si meritulu ilu are in prim'a linia capulu diecesei. Nu'i vorba, suntu si acolo ne-intielegeri, aceste suntu inse atàtu de neinsemnate, incàtu prin ele nu se stingheresce nimicu din cursulu seu. Ce e dreptu trebue sè recunóscemu, cà administratiunea diecesei aradane póte servi de modelu celorlalte diecese si ne-amu poté gratulá, candu ar' fi in tóta metropoli'a totu asia.

Starea, in care se afla singuraticele diecese, se reflectéza apoi in aparatulu administrativu alu intregei metropolie. Congresulu metropolitanu nu se convóca din diferite pretexte. Unulu e buna-óra, cum a fostu si casulu din urma, cà lucrurile nu 'su pregatite, pentru cá sè se puna pe més'a con-

---

*) Damu locu articlului de mai susu, care se incérca a face o critica impartiala a giurstariloru nóstre bisericesci scolare etc., desi nu consemtimu pe deplinu cu tóte parerile ce le espune. Red.

gresului. Pentru-ce? Caus'a nu ni se spune. Dér' apoi pentru-ce avemu consistoriu metropolitanu, déca elu nu pregatesce lucrarile? Ore, càndu se va intruni congresulu metropolitanu, implini-si va acest'a, déca nu mai multu, celu puçinu acea datoria, cá se iè la dare de séma pe consistoriu pentru ne-activitatea s'a? Vomu vedé.

(Va urma.)

Scrisori din Romani'a.

Bucuresci 2/14 Februariu.

Camer'a peste curêndu va luá in cercetare proiectulu de lege privitoru la organisarea scóleloru. Proiectulu a fostu tramisu la o comissiune. Se dice, cà unii din membrii comissiunei ar' fi in contra proiectului. Totu ce se póte. — In comissiune suntu multi profesori. Neaperatu cà acesti domni voru fi contrari art. 76 din proiectu care suna:

„Invatiatorulu nu póte se primésca alte functiuni publice fara a fi consideratu cá demissionatu din functiunea de invatiatoru."

Minunata mesura. La noi profesorii nu suntu numai profesori. Pe langa professura, ei mai au si alte functiuni publice. Pe cei mai multi profesori ii vedemu facêndu pe advocatulu, pe altii ii gasimu in rêndulu judecatoriloru si functionariloru administrativi si cei mai iubiti de sórte au in acelasi timpu càte 6—7 functiuni fara se le póta indeplini pe tóte cum se cade.

In nici o tiéra din lume nu esista cumululu de functiuni cá in tiér'a romanésca si din nenorocire cumululu e imbraçisiatu mai cu séma de profesori. Astu-felu déca articolulu 76 s'ar' primi si s'ar' respectá, ar' face celu mai mare serviciu instructiunei publice.

Dér' eu unulu nu credu in primirea, respectarea si urmarea lui. Nu credu, pentru motivulu cà vedu mai tóte diarele nóstre combatendu proiectulu. Nu credu, pentru cà mai cu séma acést'a dispositiune a fostu acu 6 ani caus'a caderei proiectului d-lui T. L. Maiorescu. Apoi ori-ce s'ar' dîce despre d. T. L. Maiorescu, unu lucru trebue se 'lu recunóscemu cà D-s'a cá celu mai competentu in ale scóleloru voiá de multu se dé o organisare seriósa si bine facêtóre invetiamentului publicu. Ei, déru cumulistii vediendusi amenintiatu cumululu si avendu multi consoti in Camera si Senatu, sub cuventu de „germanisare a scóleloru" trantira atàtu pe d. Maiorescu càtu si proiectulu d-sale.

Proiectulu d-lui ministru Conta avendu óre-care asemenare cu acela alu d-lui Maiorescu nu trebue se ne miramu déca va cadé si d-s'a in disgrati'a ómeniloru cu càte trei si patru functiuni publice.

La noi de càte ori s'a incercatu vre unu ministru se faca ceva pentru scóle, totudeauna a fostu paralisatu de cumulisti. Acést'a e caus'a de scólele nóstre nu dau resultatele dorite. Dér' cum se dé càndu ele suntu aprópe parasite de profesori cari suntu tóta diua pe la alte treburi.

Avemu o universitate in Bucuresci care nici pàna astadi n'are dreptulu de a dá studentelui titlulu de Dr. in dreptu, filosofia, séu sciintie. De aceea la aceste doue facultati din urma abia suntu càte 2, 3 studenti in càte unu anu. Pentru ce nu voiescu parintii tierii se redice universitatea nóstra la rangulu universitatiloru din Occidentu nu-o intielegu!

Acést'a dér' póte fi una din causele principale ale absenteismului studentiloru in càtu universitatea nóstra déca n'ar' fi pe „Boulevard" si déca n'ar' purta acelu nume, n'ar' sci nime de esistenti'a ei.

Cu tóte aceste absenteismulu totu s'ar' mai putea lecui déca s'ar' primi art. 228 si urmatorii din proiectulu d-lui Conta, care glàsuescu astu-feliu:

„Art. 228. Diplomele si certificatele de studii obtinute de la scólele publice din tiéra, confera dreptnri in Statu aceloru ce le au dupa distinctiunile prevediute prin legi.

„Diplomele si certificatele obtinute de la scólele publice din strainetate, nu confera acele drepturi de càtu dupa ce ele au fostu validate de scólele corespundietóre din tiéra, in urm'a unui esamenu sumaru din sciintiele invetiate in aceste din urma scóle, pentru obtinerea diplomeloru séu certificateloru ce pórta aceeasi denumire ca si acele presentate din strainatate.

„O diploma superióra ce este a se validá nu dispenséza de validare diplomele inferióre, cari, dupe legile romane, trebue se precedeze obtinerea acelei d'antaiu.

„Art. 229. In ori ce casu de concurentia, acelu ce are o diploma séu unu certificatu din tiera va fi preferatu aceluia ce are o diploma séu unu certificatu din strainatate, respectandu-se inse drepturile càstigate inainte de promulgarea acestei legi.

„Art. 230. Prescriptiunile celoru doue articole precedente nu se aplica la diplomele séu certificatele obtinute in strainatate de la scólele publice reale séu superióre cari nu esista in tiéra, séu cari atesta cunoscinti'a unoru materii ce nu se predau in nici un'a din scólele publice din tiéra.

„Art. 231. Diplomele séu certificatele obtinute de la scólele private din strainatate nu au nici o valóre in tiéra."

In adeveru pelegrinagiulu in strainatate dupa diplome si alte titluri academice, a luatu dimensiuni atàtu de mari in càtu chiaru si din punctulu de vedere alu economiei natiunale inca trebue inlaturatu cu o óra mai 'nainte. Pe fia-care anu iesu milióne care déca s'ar' consuma in tiéra ar' redicá bunastarea materiale a Romaniloru éru nu ar' ingrasiá pe straini.

E condamnabilu absenteismulu si pelegrinagiulu si din puntulu de vedere alu sciintiei, de óre-ce fórte multi se intorcu acasa numai cu o spoiala éru nu cu o sciintia solida ne mai vorbindu de diplome cumperate cu bani.

In fine, e condamnabilu acestu sistemu si pentru eterogenitatea studiului cu care se intorcu tinerii nostrii. Inchipuiti-ve unu tribunalu dela noi compusu din judecatori dintre care unulu a studiatu dreptulu in Germani'a, altulu in Austri'a, alu treilea in Elvetia, alu patrulea in Itali'a, alu cincila in Françia, alu sieselea in Belgi'a, alu optulea in Angli'a etc. etc. si toti acestia impreuna au sè se rostésca in caus'a unui ràzesiu, mosnénu séu clacasiuromanu!!

Crescerca clerului inca lasa fórte multu de doritu. Noi nu avemu pêna astadi o facultate teologica. Asia numitele seminare nu suntu de càtu nesce gimnasii. Ei bine, proiectulu d-lui Conta sistemiséza si o facultate teologica si acorda dreptulu si celorulalte facultati de-a promová pe studenti la gradulu de Dr.

De aceea, ori-càte s'ar' dice in contra proiectului, elu totusi dà o organisare instrutiunei pe care n'o avemu pên'acum. E mai bine, credu, se avemu ceva, de càtu se n'avemu nimicu.

*

Aflamu cà cetatienii bucuresceni au proiectatu pentru diu'a de 11 Februariu unu mare banchetu in onórea d-lui primu-ministru Bratianu. Comitetulu arangiatoru s'aru fi constituitu deja. Comitetulu se compune din cei mai de frunte comercianti din Bucuresci. Numerulu membriloru se urca la 30. Intre membrii aflu c'aru figurá onorabilii domni: Stefanu Ioanidu; Moroianu: I. G. Manu (ambii transilv.) Enciulescu; Bechianu (deputatu); Pencovici; Capsia; Tanasescu etc.

Primaria Capitalei a proiectatu impunerea de noui tacse pentru acoperirea imprumutului de 15,000.000 ce voiesce se faca pentru introducerea unoru imense imbunatatiri.

Dilele aceste s'au depusu in Camera doue proiecte fórte importante, unulu se refera la infiintiarea Bursei in Bucuresci si altulu privesce deschiderea si esploatarea mineloru in Romani'a.

(O serbatore bisericésca-scolara in Iasi.) Cetimu in „Curierul Bal.": O serbatóre mare a bisericei nóstre crestine, si una din cele mai ponderóse ale esistentiei nóstre sociale s'a celebratu Vineri 30 Ianuariu in orasiulu nostru. Sunt 239 de ani de candu sunetele clopoteloru anuntiau serbatórea santiloru Trei-Erarchi urmata in biseric'a zidita de fericitulu Domnu Vasile Lupu. Biseric'a acest'a cine nu scie cà este juvaerulu celu mai frumosu architectonicu din Moldov'a impodobitu si cu santele relicvii ale précuviósei martire Paraschiva. Serviciulu divinu se facù de E. S. Episcopu alu Noului Severiu parintele Iosifu Bubulescu ce se afla intre noi. Biserica a pomenitu pe Domnul cititoru si familia s'a intonandui o intreita vecinica pomenire. — O alta serbare, plina de o profunda piositate a recunoscintiei s'a indeplinitu in fati'a bisericei, in boltiele scólei facuta totu de acestu domnu, de unde cultur'a, invetiamentulu in lumin'a se respandi preste neamulu nostru. In betran'a academie vasiliana corpulu didacticu alu scólei normale*) de astadi era la postulu seu. D. Directoru Cujba primi in acestu sanctuaru alu museloru pe E. S. Episcopulu si visitatori cu unu imnu cantatu de elevii scólei, opoi urcà treptele catedrei, salutà pe asistenti si tinù unu discursu; in partea antaia face cronologicu istoriculu fundarei scólei de Vasile Lupu, de invatiatorii eminenti de atunci, de scolarii ale càrora nume sunt trecute cu mandrie in istori'a nóstra si ale veciniloru nostri; vine la redeschiderea scóleloru nationale in 1829 reamintesce numele mai uitatu a lui Gh. Asachi, si saluta pe doi dintre cei antai scolari ai acestei epoce a reinvierei invetiamentului nationalu, ce erau presenti. In partea a dou'a dà unu cursu de precepte, maxime, invetiaminte salutarii tineriloru scolari, cari mane, poimane esindu din scóla, sunt meniti a se urcá ei pe catedre ca invetiátori sateni devenindu parintì morali ai copiiloru si modele de demnitate intre cetatieni. D. directoru Cujba prin cuventarea s'a isi indeplini sarcin'a cu multu meritu. Dupa domnia s'a d. Maisneru dintre d-nii profesori ai scólei normale, face o calatorie prin seculii cei mai vechi, prin secululu mediu si ajunge in timpurile nóstre, aratandu cum se preda invetiamentulu la diferite popóre, obligatoru si binevolu, si care sunt resultatele si a unuia si a altuia din aceste doue sisteme. D-s'a conchide si pune dafinulu pe fruntea obligativitatiei. Dictiunea si chipulu ecspunerei d. profesoru 'i atrasu laudele cuvenite.

E. S. Episcopulu Bubulescu in numele aceloru trei mari erarchi si dascali ai bisericei ce se serbéza, da consilii, indémna si incurageaza scolarii in nobil'a si frumós'a loru chemare. D. D. Gusti luandu cuventulu dice: cà-i tremura anima de bucuria aflandu-se la o asia de grandiósa serbare a fundarei bisericei si scólei, si respundiendu alusiunei celoru doi scolari, replica: Da, suntemu doi din acei antai ucenici ai acestei scoli si apoi dascali in ea: D. Neculae G. Macarescu si eu. Astadi suntemu cu perii capului albi, dér' au fostu negri cá si alu vostru iubitiloru scolari. Este o jumetate de seculu, sunt cinci dieci de ani de candu intrasemu in sinulu acestoru grandiosi pareti; aicea am invetiatu a iubi biseric'a parintiloru nostri, aicea smu invetiatu a iubi scump'a patria aici am invetiatu a iubi natiunea, aici am invetiatu a arata recunoscintia càtra facêtorii de bine si luminatorii poporului, aici m'am invetiatu a veni in asemene di, de a'mi inchina anim'a si a'mi pleca genunchii salutandu memori'a lui Vasilie Lupu. Dée-mi Dumnedieu dile inca cá se 'mi potu indeplini o asemene sacra datorie, eara voue iubiti si tineri scolari, putere si curagiu la invetiatura spre a ajunge unde patri'a ve chiama. Memori'a lui Vasilie Lupu tréca cu marire si neperitóre in seculi! Salutu cu respectu pe invetiatorii vostri si pe voi iubiti scolari. Traiésca M. M. L. L. R. R. Domnitorulu si Dómna cu guvernamentulu seu ce da sprijinu invetiamentului luminei. Traiésca Romania! Imnulu incheià acest'a serbatóre mai multu de càtu scolara. ."

*) Scóla pedagogica. Red.

Càtra publiculu romanu!

Clusiu 12 Februariu st. n.

Societatea de lectura „Juli'a", a junimei romane dela universitatea din Clusiu, va arangiá la 24 Fauru a. c. unu concertu impreunatu cu balu, in favorulu fondului seu. Menirea acestei societàti este: a-si initiá membrii in cunóscerea si cultivarea limbei si literaturei nationali, desvoltarea culturei sociali romane si ajutorarea membriloru sei lipsiti de mijlóce.

Estu modu societatea nóstra este dér' unu focolariu alu culturei si literaturei romane la universitatea din Clusiu. Parte insemnata din noi, studiandu in diverse limbi gimnasiele, n'amu invetiatu a cunósce si apretiuí indeplinu ce e alu nostru propriu; societatea „Juli'a" inse ne atrage la sinulu ei iubitoriu, pre toti ne intrunesce; ne aréta farmecele suneteloru si ideiloru romanesci in siedintiele-i literarie si publice, imbarbatandu pre cei activi, premiandu pre cei emeritati; suplinesce, dupa potintia, neajunsurile celoru lipsiti, oferindu-le ajutórie in bani; sustiene cabinetu de lectura si o biblioteca, dupa impregiuràri cam modesta inca; ér', spre redicarea prestigiului culturei sociali romane si marirea fondului seu, arangéza concerte impreunate cu balu, maialuri si alte conveniri, cari multiamita spriginului p. o. publicu romanu, ne-au seceratu numai laude si apretiarea progresului nostru sociale. Aceste petreceri ne suntu totodata sengurele mijlóce de venitu mai considerabile. Suntemu in stadiulu unei desvoltàri imbucuratórie. Amu inceputu; se continuamu!

Impregiurarile locali inse ne fiindu chiaru favoritóre unui spriginu materiale suficiente, recurgemu si de asta-data la sucursulu fratiescu alu tuturoru romaniloru, cari apretiuescu nisuintiele junimei din Clusiu. Fia securi, cà propasindu pe calea indicata, radiele binecuventarii se voru reversá in cercuri estinse, asupra romanimei intregi din patri'a nóstra. Junimea inse-'si constata acést'a, ea este unu mosaicu, o colectivitate a juniloru academici din tóte unghiurile romanimei. Conscii de aceste, suntemu si ne privimu de o parte a intregului romanimei. Sprijinu ceremu si vom upropasi cu pasi rapedi!

Ofertele marinimóse sunt a se adresá la presiedintele societatii „Juli'a" d. Dr. Aureliu Isacu, advocatu in Clusiu.

Primiti, d-le redactore, esprimarea recunoscintiei societàtii.

Pentru comitetulu arangiatoriu:

Presiedintele:	Secretariulu:
Alesandru Popu m. p. med. V.	Augustu A. Nicora m. p. jur. IV.

Diverse.

(Dr. Branza in Rom'a.) „La Riforma“ din Rom'a scrie: D. Dimitrie Branza, doctoru in Medicina de la facultatea din Paris, profesore de istori'a naturala la universitatea din Bucuresci si membru alu Academiei Romane, s'afla de càteva dîle in Rom'a. D. Branza este unu insemnatu barbatu de sciintia si unu distinsu botanistu, onóre Romaniei; elu a scrisu, nu e multu d'atunci, doue opere asupra Florei romane, si cartea s'a a fost aprobata de Academi'a romana si premiata cu premiulu de 5000 lei. Numele de Branza e deja fórte cunoscutu in Franç'a, unde numera multi amici intre vechii sei colegi profesori de universitate. Audimu cà d. Branza a manifestatu dorinti'a d'a presintá Regelui si Reginei omagiele sale si, pe càtu scimu, va fi primitu in audientia la Quirinal.

(Balulu Calicot) ce l'a arangiatu Reuniunea romana de gimnastica si de cantari Dumineca séra, a fost frumosu si bine cercetatu. Despre resultatulu lui materialu n'avemu inca nici-o informatiune esacta.

(O representantiune teatrala) arangiata de d-sióra Henriette Vautier in salonulu Krummel, in favorea aceloru seraci, cari au fostu bantuiti de Epidemi'a de versatu, a avutu locu Vineri in 30 Ianuariu st. v. inaintea unui publicu distinsu. Elevele pensionatului au jocatu pies'a „Surpris'a“ in limb'a germana si operet'a „Miss Robinson“ in l. francesa. In ambele piese amu avutu ocasiune a ne convinge, cà elevele au o frumósa pronunciare in aceste doue limbi. Intre aceste piese s'a declamatu de càtra un'a din eleve „Sergentulu“ de V. Alexandri. Piesele au fostu bine studeate si s'au esecutatu cu multu succesu, ceea-ce face onóre juneloru eleve, cari si-au datu atàta silintia, ear' mai multa onóre inca d-siórei Vautier, care si-a càstigatu unu titlu frumosu de recunoscintia pentru fapt'a ei filantropica.

(Statistic'a drumuriloru de feru.) Suprafaci'a ocupata de catra drumurile de feru pe totu globulu pamentescu, ar' fi de 2,956.572 kilometre, adica cam a 18-a parte din teritoriulu francesu. Capitalulu angajatu in drumurile de feru, construite de 30 de ani, pe suprafati'a globului, trece peste doue-dieci de miliarde (bilióne). Candu tóte retielele proiectate voru fi terminate, capitalulu angajatu va fi de patru-dieci de miliarde. In tóta lumea, lucrulu locomotiveloru este de 4,150.000 cai de aburu. Percursulu anualu, alu tuturoru machineloru globului, echivaléza cu 884 mil. 790 mii kilom, séu de 22,119 ori ocolulu pamentului, si in càti-va ani, va fi 1,293,145.000 kilometri, séu de 57.329 de ori ocolulu pamentului, adica de 6822 de ori, distanti'a dela pamentu la luna si de 15 ori distanti'a dela pamentu la sóre. Drumurile de feru sunt, dintre tóte càile de comunicatie, cele mai puçinu periculóse. Viati'a calatoriloru era multu mai desu si mai seriosu amenintiata in diligentie séu vapóre. Dela originea drumuriloru de feru, se numera in Françia, unu mortu la 1,950.000 caletori, pe candu cu mesageriile au fost, in diece ani, unu mortu la 355,000 caletori. Pe mare, dela 1852 pêna la 1856, 1500 corabii la 30.000 si 20 individi la suta de caletori au peritu.

Se vede, din aceste cifre, cà drumulu de feru ofera multu mai multa siguranti'a in caletoria de càtu navigatiunea si diligentiele. Drumulu de feru previne accidentii prin intrebuintiarea telegrafiei electrice, asteptandu cá noui descoperiri se le faca cu totulu impossibile.

(Unu suspinu din Banatu.) Se scrie din Oraviti'a cu dat'a de 10 Februarie: „De óre ce cinstit'a politia de aci nu s'a derangiatu de locu nici chiaru dupa mai multe furturi comise prin efractiune, domnii hoti au devenitu asia de indrasneti, incàtu acum se esercéza si in jafuiri si omoruri. Astfeliu fù calcatu in 7 l. c. pe la 7 óre sér'a in pravali'a s'a comersantulu Bufanu din Racasdia si taiatu formalu in bucati; o femeia veduva, care mergea dela Rachitov'a la satulu vecinu Maydanu a fostu ucisa pe drumu intr'unu modu fórte barbaru. Iritatiunea a devenitu in urm'a repetiteloru fapte sangerόse fórte mare; siguranti'a persónei si a proprietatii nu mai este garantata prin nimica. Nimenea nu mai indrasnesce sè-si parasésca séra cas'a si fiacare se teme se nu fia preste nópte calcatu si ucisu de talhari. Déca guvernulu nu va luá curêndu mesuri energice, déca nu va publica càtu se póte de curêndu dreptulu statariu (de assediu) si déca nu ne va tramite gendarmi séu militia intr'ajutoriu, atunci cu totii trebue se desperamu in curendu.“

(Pest'a bovina) a incetatu cu deseversire in judetiulu Iasi. Tèrgurile de vite sunt redischise in judetiu dér' cu conditiune cá fia-care proprietariu séu comerciantu, se poséda certificatu de proveníntia, pentru ce voru avé de vendiare, din alte judetie. Directiunea generala a serviciului sanitaru mai aduce la cunoscinti'a publica cà dupa ultimele sciintie primite, pest'a-bovina ce esista in jud. Falciu (com. Isaie) si in jud. Putna (comunele Biliescii, Vulturulu de susu si de josu) a incetatu cu deseversire. In jud. Iasi, mai esiste epizootia numai la Sculeni (catunul Frasuleni), unde e apróple a se ecstermina.

(Numerulu jesuitiloru) din tóta lumea dupa siematismulu publicatu dîlele trecute este de 10481. Acestu numeru comparatu cu celu din anulu trecutu arata cà ordinulu lui Ignatiu Loyola a crescutu in anulu acest'a cu 274 de membri nesocotindu pe cei morti. Din acestu numeru 104 cadu pe Spani'a si 23 pe Franç'a. Cá missionari functionéza 2209 si adeca in Americ'a de nordu 741, in Asi'a 515, in Afric'a 189, ceilalti se impartu pe insule, in Australi'a si Americ'a sudica. In monarchi'a austro-maghiara sunt 525, intre cari sunt numerati si cei 23 de jesuiti austriaci, cari propoveduescu credinti'a in Australi'a. Dupa cum constata datele statistice numerulu jesuitiloru merge crescêndu, dupa cum se vede persecutiunea nu le strica tocmai tare. In Franç'a — unde din Iuliu trecutu nu le mai este permisu a trai in congregatiuni — traiescu ca civili preste totu vre-o 1500 de jesuiti.

(Espositiune universale in New-York.) Dupa scirile cele mai noue din Americ'a tienerea unei espositiuni universale in 1883 la New-York se póte considerá cá sigura. Comissiunea organisatóre a espositiunii constituindu-se subt presiedinti'a d-lui Grant, fostu presiedinte alu republicei, a si deschisu o subscriptiune pentru adunarea celoru 5,000,000 de dolari necesarii pentru organisarea espositiunii. Lucrulu celu mai ciudatu este, cà acést'a comissiune are de gandu se transporte la New-York tóte zidirile ce mai stau inca in Philadelphia de candu cu espositiunea de aci din 1874, pentru a fi folosite pentru nou'a espositiune. . Lucrulu suna ce e drepta cam americanu!

(Spiritu de naphta.) Inginerulu Ianof a descoperitu acésta ingeniósa putintia de a estrage din naphta unu spiritu care, din tóte punctele de vedere, este preferabilu spirtului ordinaru. Aparatulu lui Ianof, in façia unei comisiuni speciale insarcinata de academia de sciintie d'n Petersburg cu verificarea lucrarii sciintifice a lui Ianof, a estrasu din 30 de vedre de naphta bruta 10 vedre de unu spirtu bunu si tare. Departamentulu medicalu alu Rusiei este actualminte ocupatu cu studiarea cestiunei de a sci déca acestu spirtu nu este primejdiosu sanatatii.

Cu *15 Februariu st. v. 1881* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI“

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai apróple* de loculu, unde locuiescu.

„Gazet'a Transilvaniei“ apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

Esemplare dela inceputulu annlui se mai afla.

Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 17 Februariu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	110.80	Imprumutulu cu premiu ung.	113.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare	127.75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	85.60	Rent'a de harthia aust.	73.20
dto. (II-a emissiune)	102.75	„ de argintu „	75.30
dto. (III-a emissiune)	88.—	„ de auru „	90.20
Bonuri rurale ungare	97.—	Losurile din 1860	130 50
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile bancei austr.-ungare	815.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.—	„ bancei de creditu ungare	263 25
dto. cu cl. de sortare	93.50	„ bancei de creditu austriace	289.90
Bonuri rurale transilvane	94 50	Argintulu in marfuri	—.—
„ croato-slav.	97.—	Galbini imperatesci	5 55
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.50	Napoleond'ori	9.33½
		Mărci 100 imp. germ.	57 65
		Londr'a	118 35

Cursulu Bursei de Bucuresci

dela 3/15 Februariu 1881.

Valori	Do-banda	Scadenti'a Cupóneloru	Cerute	Oferite
Oblig. rurale convertite	6%	23 Apr. 23 Oct.	90.½	91.—
Imprum. Oppenheim	8%	1 Ian. 1 Iul.	107.—	109.—
Oblig. domeniale	8%	idem	104.½	105.—
„ Cred. fonc. rurale	7%	1 Iul. 1 Ian.	101.½	102.—
„ Cred. fonc. urban.	7%	idem	95.½	96.—
Imprumutulu comunei Bucuresci	8%	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
Act. càilor fer. romane	5%	1 Iuliu	56.35	55.50
Oblig. nóue ale statului	6%		94.—	94.10
Actiele Bancei Nationale		1 Ian. 1 Iul.	568.—	572.—
Dacia, cump. de asig. Act. (fr. 500)	8%	1 Ianuariu	220.—	230.—
Losuri municipale (lei 20)			27.—	28.—
Renta romana	5%		79.½	80.½
Argintu contra auru			101.½	101.¼

Editoru: Iacobu Muresianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.